

Tatsi

Työttömän puolella

**Kaikille
töitä**

1/2023

Työhönottosyrjintä

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 5 Yhteisöllisyys kukkii Korttelikeittiössä
- 6 10+1 vinkkiä Penninvenyttäjän keittiöstä
- 8 Homebase-toiminta jatkuu Lahdessa
- 9 Erään työttömän tarina
- 10 Ikäsyrjytyn työttömän ääni ei kuulu
- 11 Uskalla puhua työhönottosyrjinnästä
- 12 Erilainen Mingle: Kukaan ei valitse köyhyyttä, sairautta tai syrjäytymistä
- 14 Uusia siltoja ja tukea työpolulle Päijät-Hämeessä
- 17 Ansiopäivärahanhakija, toimi näin!
- 19 Kolumni: Puretaan byrokratiaa ja luotetaan ihmisen haluun työllistyä
- 20 Polkuja työelämään
- 22 Kolumni: Postinjakaja digitalisaation kourissa
- 23 Uuden puheenjohtajan terveiset

Tatsi

www.tatsi.fi

OSOITE

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry
Siltasaarenkatu 4, 4. krs,
00530 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA

Peppi Tervo-Hiltula

ULKOASU JA KANNEN KUVA

Arja Kiisseli

JULKAISUJA

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry
– Tatsi ry
Y-tunnus 1078733-7

PAINOS

1 500 kpl

PAINOPAIKKA

Kirjapaino ÄSSÄ Oy, Vaajakoski, 2023

ISSN

1799-7402

Anna palautetta lehdestä tai tilaa Tatsi
info@tatsi.fi

Seuraa meitä sosiaalisessa mediassa

[Tatsi.org](https://www.tatsi.org)

[tatsiry](https://www.instagram.com/tatsiry)

[tatsiry](https://www.tiktok.com/tatsiry)

Tatsin vuosikokouksen päätöksiä

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry:n vuosikokous kokoontui 24.4.2023. Sääntömääräisten järjestön asioiden lisäksi vuosikokouksessa tehtiin päätös Tatsin uudesta strategiasta tuleville vuosille sekä valittiin uusia jäseniä Tatsin hallitukseen.

Kahdeksanhenkisen hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Håkan Ekström. Koko hallituksen kokoonpanon voi lukea Tatsin verkkosivuilta.

Hallituksen toimikausi on vuosikokouksesta vuosikokoukseen eli vuoden.

Strategiassa vuosille 2023–2026 korostuu tunnettuuden ja vaikuttavuuden lisääminen. Tätä työtä Tatsissa tehdään esimerkiksi mielipidekirjoituksien, työryhmätyön sekä uutiskirjeiden avulla. Tunnettuuden lisääntyessä myös alueellinen toimintamme vahvistuu.

www.tatsi.fi/info

Aina vääränlainen?

Kiitos, mutta ei kiitos. Tuttu viesti kilahtaa sähköpostiin. Tai vielä pahempaa: hakuprosessin päätteeksi mahdollisesta työnantajasta ei kuulu mitään. On luonnollista, joskin tarpeetonta ajatella, että itsessä on ollut jokin sellainen vika tai ominaisuus, joka on jälleen estänyt työllistymisen.

Liian nuori, liian vanha. Liian vähän kokemusta, liikaa kokemusta. Väärä nimi, oletuksia sukupuolesta, kansalaisuudesta, etnisyydestä, kulttuuritaustasta tai seksuaalisuudesta. Uhka tulevasta äitiyslomasta kysymättäkin, uhka lähestyvistä eläköitymisestä tai iän tuomista sairauksista. Oletettuja työhönottosyrjinnän muotoja on monia. Osa tipahtaa jo hakemusvaiheessa, osa pääsee haastatteluun asti ja jää sille viivalle. Tilanteiden todentaminen on vaikeaa, mutta jotakin siellä on, jonka itse ehkä tunnistaa mutta ei edes uskalla kysyä. Hankalaksi työnhakijaksi, kun Suomen kokoisessa pienessä maassa ei viitsi heittäytyä.

Suurin osa syrjinnästä perustuu oletukselle. Monet rekrytoivat yritykset ja työnantajat tietävät jo, mitkä ovat ehdottomalla ei-ei-listalla työhaastattelussa. Sinun ei tarvitse kertoa perhetilanteestasi tai kumppanisi sukupuolta eikä avata terveydentilaasi, ellei se työn kannalta ole aivan välttämätöntä. Uskonto, poliittinen vakuumus tai ammattiliittoon kuuluminen eivät työnantajalle kuulu.

Toivon, että yhä useampi työnantaja näkee osiaan ennakkoajatusten takana. Meillä kaikilla on työelämässä tarpeellisia taitoja.

Peppi Tervo Hiltula

PEPPI-TERVO-HILTULA
TOIMINNANJOHTAJA

’Oletettuja
työhönottosyrjinnän
muotoja on monia.’

#KesäduuniOPnpiikkiin mahdollistaa #kesätyötön -kampanjan

Nuori, kesätyöhaluja mutta ei kesätyötä? Olet siis #kesätyötön ja Tatsin kesän 2023 kampanjan kohderyhmää. #Kesätyötön kerää nuorten tarinoita kesätyön hakemisen kokemuksista, kesätyötoiveista ja parhaista kesävinkeistä. Kampanjan kohderyhmää ovat erityisesti ammatillisesta oppilaitoksesta valmistuvat, joille työelämän ovet eivät ole vielä auenneet.

Kampanjan mahdollistaa Osuuspankin #kesäduuniOPnpiikkiin, jonka avulla Tatsiin saadaan kaksi kesätyöntekijää kesäkuun ajaksi tuottamaan #Kesätyötön -materiaalia. #Kesätyötöntä voit seurata Instagramissa, TikTokissa ja Facebookissa kesä–heinäkuun ajan.

Kiinnostuitko kampanjasta? Ota yhteyttä Tatsin toiminnanjohtajaan – mietitään yhdessä, miten voidaan tehdä kesän 2024 kampanjasta vielä paremmin töitä ja tekijöitä yhdistävä somepläjäys!

Työvarjostusta eli job shadow Tatsissa

Job shadow eli työvarjostus on Suomessa huonosti tunnettu työelämään tutustumisen muoto. Keväällä 2023 Tatsissa työvarjostusta olivat kokeilemassa Emma Mäkelä ja Maryaam Kanaan. Emma opiskelee Humakissa yhteisöpedagogiksi ja Maryaam Työväen Akatemiasa sosiaalityötä. Molempia yhdistää kiinnostus yhteiskunnallisiin ilmiöihin sekä järjestötoimintaan. Emma työvarjosti toiminnanjohtaja Peppi Tervo-Hiltulaa päivän ja Maryaam viiden päivän

ajan. Tänä aikana he osallistuivat ja tutustuivat mm. SAK:n sosiaalipoliittisten asiantuntijoiden työryhmän toimintaan, järjestön arkityöhön, hankehakemuksen tekemiseen, vaikuttamistyöhön sekä Tatsi-lehden tekemiseen.

Meillä Tatsissa ovet ovat auki monenlaisille työelämäreiteille: otamme mahdollisuuksien mukaan harjoittelijoita, opinnäytetöiden tai projektien tekijöitä ohjattaviksi ja meille voi tulla työkokeiluun tai hakea palkkatukityöhön.

Katso video työvarjostajien päivästä Tatsin TikTokista. Video on julkaistu 20.4.2023.

Löytävää toimintaa Helsingissä

Huhtikuun alussa Tatsissa käynnistyi löytävä, hakeva ja palauttava konseptihanke Helsingissä, jossa tavoitetaan erityisesti maahanmuuttajataustaisia sekä nuoria työttömiä ja tuetaan heidän paluutaan ja kiinnittymistään työelämään. Yksi työkalu tähän on työllistymisen polku, johon on koottu monipuolisesti erilaisia tapoja ja tukia työllistymiseen. Lue lisää Tatsin sivuilta (työttömälle).

Hankkeen aikana kerätään myös tietoa siitä, missä työttömät viettävät aikaansa, mitkä ovat työllistymisen keskeisiä esteitä ja mikä auttaisi työllistymään. Kohdattujen kanssa keskustellaan myös esimerkiksi mahdollisuudesta ja kiinnostuksesta työkokeiluun tai palkkatukityöhön. Tarkoitus on myös, että kohdatut voivat viedä omilla kaveripiireissään tietoa eri mahdollisuuksista eteenpäin. Näin työtön osaa kysyä TE-palvelussa sellaisia palveluita, joita välttämättä hänelle ei ole osattu tarjota ja toisaalta saa keskustella mahdollisuuksista ilman tarvetta jännittää TE-palveluiden huomautusta tai karensia. Työllistymisen esteiden osalta saadusta tiedosta Tatsi julkaisee verkossa artikkelin syyskuussa 2023.

Hankkeessa työskentelee yksi osa-aikainen työntekijä, Vera Valtonen. Vera on töissä Tatsissa kesäkuun puoliväliin asti.

Yhteisöllisyys kukkii Korttelikeittiössä

Korttelikeittiöllä Porvoossa käy kuhina. Tiistaipäivän ruokailu on alkamassa, ja yleensä ensimmäisen tunnin aikana ruokailemaan ehtii yli 100 kävijää.

Tiistaisin ja torstaisin ruokaa tarjoava Korttelikeittiö ruokkii viikon aikana noin 350 kävijää, yhteensä neljässä ja puolessa tunnissa. Viidettä vuotta Korttelikeittiön toimintaa koordinoiva **Sari Galkin** kertoo, että letutaikina ja monet muut reseptit tulevat jo selkärangasta. Vuoden 2022 alusta Korttelikeittiö on saanut STEA:n kohdennettua toiminta-avustusta, jota ennen se toimi hankerahoituksella.

Pysyvyys lisää pitovoimaa

Korttelikeittiö on toiminut Porvoon Gammelbackassa Alvarin kulmassa nyt kuutisen vuotta. Koronavuodet rokkivat sen kävijämääriä, mutta syksyn 2022 määrä on vakiintunut korkealle tasolle. Pysyvyys on opettanut kävijöille, että Alvarin kulmassa on tarjolla ravitsevaa ja monipuolista ruokaa, seuraa ja yhdessä olemista aina tiistaisin ja torstaisin. Vuoden aikana ruokailu- ja kahvilatoimintaan osallistuu yli 6 000 kävijää. Tämä on mahdollista parinkymmenen vapaaehtoisen, lahjoituksena saatavan ruokahävikin sekä STEA-rahoituksella mahdollistuvan koordinaattorin ja työntekijän työpanoksen voimin.

Korttelikeittiön tarjottavat perustuvat sille, mitä hävikkiä yhteistyökaupoista saadaan. Viime vuosina hävikin määrä, etenkin proteiinipitoisen ruuan, on vähentynyt. Korttelikeittiön työntekijä **Laura Reponen** (kuvassa) kertoo, että etenkin leipää saadaan paljon. Se, mikä ei yhteisissä ruokailuissa mene, kelpaa kyllä kotiin viemiseksi. Myös ylijäämäruoka jaetaan kävijöille.

Reponen kertoo, että viime kesänä Korttelipuutarhasta saatiin reippaasti tomaattia, kurkkua ja myskikurpitsaa. Näin lähiruoka tuli tutummaksi niillekin, jotka muuten eivät ruuan tuotantoketjujen kanssa ole olleet niin tuttuja.

Kahvilla kaikkien kanssa

Korttelikeittiön kävijät ovat monenkirjava joukko maahanmuuttajataustaisista lapsista ikäihmisiin. Elämän koko kirjo näkyy ruokailuissa ja kahvilassa. Kaikkia yhdistää kiinnostus herkkuihin, joita keittiöllä tarjotaan. Erään kerätyn asiakaspalautteen mukaan "Korttelikeittiö on paras kahvila ikinä". Leivonnaisissa maistuu lähimmäisenrakkaus ja välittäminen.

Korttelikeittiön toimintaa seurataan havainnoimalla ja kävijäkyselyistä. Kävijöistä 70% kertoo käyvänsä Korttelikeittiöllä yli kolme kertaa kuukaudessa ja yli 85% pitää tärkeänä Korttelikeittiön läheistä sijaintia keskeisenä syynä saapua. Tärkeimmäksi syyksi tulla paikalle eli ruuan mainitsee jokainen.

Mahdollistamalla säännölliset tapaamiset on voitu mahdollistaa erilaisten ystävyysuhteiden syntyminen, kuten syntyneet ystävyydet vapaaehtoisten välillä, jossa jaetaan kaikki elämän ilot ja surut. Eri-ikäisten kohtaamiset ja eri kulttuuriset taustat opettavat yhdessä elämistä.

Monille maksuttomuus on toimintaan osallistumisen edellytys. 80% kävijöistä (n=15) pitää kohtaamisista ja uusien ihmisten tapaamista tärkeänä Korttelikeittiössä.

"Toiminta on pidettyä. Tilojen kehityshanke on meillä tarkassa seurannassa, ja toivomme tietysti, että toiminta jatkuu mahdollisimman pitkään. Kävijäseurannan ja kävijäkyselyiden perusteella meillä on mahdollisuus osoittaa, että toiminnalle on kysyntää. Porvoossa mahdollisuus vähävaraisten ruokailuille on vähentynyt. Me haluamme tukea mahdollisuutta tulla yhteen syömään ja tapaamaan muita ihmisiä", kertoo Taisin toiminanjohtaja **Peppi Tervo-Hiltula** ja jatkaa lettujen paistamista.

Voiko ruoka olla samaan aikaan maukasta, terveellistä, ekologista ja edullista? Kyllä voi! Nappaa vinkit Marttojen Penninvenyttäjän keittiöstä.

10+1 vinkkiä Penninvenyttäjän keittiöstä

Suunnittele ruokalistaa ja kehitä samalla soveltamisen taitojasi. Laske, paljonko on tämän viikon tai kuukauden ruokabudjetti. Kiinnitä kaupassa huomiota yksittäisen tuotteen hinnalla sijaan kilo- tai litrahintaan. Tee kauppalista tai nappaa ruokakaapin sisällöstä kuva, josta voit tarkistaa mitä kotoa jo löytyy. Mieti, voitko korvata jonkin ruokaohjeessa olevan raaka-aineen kotoa jo löytyvällä raaka-aineella.

Sovella lempiohje sesonkiin sopivaksi. Erityisesti hedelmien ja vihannesten hinta muuttuu vuodenaikojen ja satokausien mukaan. Opettele tekemään suosikkiruokasi sesongin herkuista: wokkaa talvella porkkanaa ja kaalia, kesällä taas tuoretta kukkakaalia ja kesäkurpitsaa. Nappaa erityisesti talvella vihanneksiä myös pakastealtaasta, jossa sesonki jatkuu vuoden läpi.

Pyöritä pavut, linssit ja herneet mukaan pataan. Palkokasvit ovat edullinen proteiininlähde. Lisää niitä joka ruokaan: lihapulliin soijarouhetta, kalakeittoon pakasteherneitä, tortillatäytteeseen purkillinen kypsää kidneypapuja.

Osta makua, kuituja, energiaa ja hyvää oloa. Panosta täysjyvätuotteisiin, niin saat rahallesi enemmän vastinetta. Täysjyvä, esimerkiksi ruisleipä, pitää nälän pidempään loitolla kuin vaa-leasta viljasta valmistetut leivät. Erilaiset puurot maistuvat aamu- tai iltapalana ja lounaana.

Kalaa koukkuun ja kattilaan. Kotimaisesta kalasta yleensä edullisimpia ovat muikku, sillakka sekä kirjolohi, jota voi saada tarjouksesta hyvinkin edullisesti. Kurkkaa myös monet herkulliset vaihtoehdot säilykehyllyn kalatiskistä!

Kokkaa kerralla enemmän. Valmista suosikki-ruokiasi isompi määrä kerralla. Pakasta valmistamista ruokaa annoksina, niin saat pakastimeen kotivaraa.

Lähde metsäretkelle poimimaan marjat ja sienet. Ota mukaan marjaämpäri tai sienikori, kumpparit ja kaveri ja painu metsään! Saaliin lisäksi pääset nauttimaan mukavasta päivästä luonnon helmassa.

Mausta ja maista. Maustamalla hyvin voit loih-tia yksinkertaisista raaka-aineista maailmanluokan herkkuja. Löydä maistamalla itsellesi mieluiset mausteyhdistelmät. Opettele myös tekemään maukas salaatin kastike öljystä, viini-etikasta, suolasta, pippurista ja sinapista.

Syö joka muru! Hävikkiä voi välttää suunnitel-mallisuudella ja kekseliäisyydellä. Tarvitseeko tänään lähteä kauppaan, vai voisinko loih-tia täh-deruokaa riittää esimerkiksi lämpimiin voileipiin.

Herkuttele itse tehdyllä. Makeat herkut, kuten marjamuffinit, syntyvät ilman erikoisvälineitä. Leivo brunssille tuoksuva perunafocaccia-leipä tai tee illanistujaisiin ruokaisa pastasalaatti.

+1 Nauti ruokailusta.

Arkinenkin ateria tarjoaa hyvän hengähdysshet-ken, kun syöt sen kiireettömästi itsekseksi, tai kavereiden ja perheen kanssa jutustellen.

Lue lisää ja nappaa maukkaat ohjeet Martto-jen Penninvenyttäjän keittiö -julkaisusta. Löydät sen sähköisenä ja maksuttomana Issuu-palve-lusta.

KATRI PELLIKKA, ASIAANTUNTIJA
KESTÄVÄT TALOUSPOLUT -HANKE
MARTTALIITTO

AKT:n jäsenillä on mahdollisuus hakea

lomapaikkoja

edulliseen

jäsenhintaan.

Tutustu AKT:n jäsenetuihin akt.fi/jasenyys/jasenedut

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
09 613 110 | akt.fi | aktlehti.fi

STEA-rahoitteinen Homebase Lahti -hanke päättyi ja Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry:n osalta kimpsut ja kampsut on aika pistää pakettiin.

Homebase-toiminta jatkuu Lahdessa

On tammikuu 2023. Aleksanterinkadulla Lahdessa käy kuhina. Homebasen työntekijät **Crista Ervamaa**, **Anna Sillanpää** ja **Timo Luostarinen** pakkaavat autoon tulostimia, tietokoneita ja mappeja. Homebase-hanke on päättynyt ja Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry:n osalta kimpsut ja kampsut on aika pistää pakettiin. Toiminta Lahdessa ei kuitenkaan ole päättymässä: lokakuussa 2021 perustettu Homebase ry ottaa toimintavastuun Lahden kaupungin myöntämällä rahoituksella vuonna 2023. Jatkossa toimintaa on tarkoitus kehittää hankerahoituksella. Mutta nyt on tarkoitus katsoa taaksepäin: millainen oli Homebase Lahti -hanke?

Kohtaavassa työssä koronan aikana

Kun Homebase-hanketta suunniteltiin, kukaan ei ollut vielä kuullutkaan koronasta. Oli tunnistettu, että Lahdessa päihdetoipujille kaivattaisiin uusi paikka, jossa voisi harjoitella arkitaitoja, saada vertaistukea ja jakaa kokemuksia päihdetoipumisesta. Homebase avasi ovensa syksyllä 2019 ja STEA-rahoituksen hanke sai vuoden 2020 alusta.

Homebasen toiminta perustuu kohtaamisille. Koronan sulut iskivät siis uuteen toimintaan, sen konseptointiin ja käynnistämiseen kovaa. Tästä osoitus on viimeisen vuoden kävijämäärien merkittävä kasvu. Koronarajoitusten aikana päivän aikana saattoi käydä enimmillään 10 kävijää, mutta loppuvuodesta 2022 kävijöitä saattoi käydä jo tuplaten tai jopa kolminkertainen määrä.

Homebasen toiminta ja sen tarve tunnustettiin alueella nopeasti, ja Yle Lahti teki Homebasesta juttuja syksyllä 2022 medioihinsa.

Yksilötyö tunnistettiin erityisen tärkeäksi kävijän ensimmäisillä kerroilla ja siihen panostettiin. Tämä lisäsi toimintaan sitoutuneiden (useita käyntikertoja) määrää merkittävästi. Hankkeen aikana havaittiin osallistujamäärien kautta, että esimerkiksi vertaistoimijoiden sitoutuminen oman toipumisen aikana on heikompaa kuin hanketta suunnitellessa ennakoitiin. Tämän vuoksi vertaistoimijoiden tai vapaaehtoisten avulla ei voitu mahdollistaa muuta toimintaa, vaan toimintaa veti aina palkattu työntekijä. Myös pienryhmätoimintaan osallistuminen ja tiettyyn aikaan sitoutuminen oli kohderyhmälle vaikeaa, ja siksi pienryhmätoiminnasta luovuttiin. Tähän ei vaikuttanut osallistujien mahdollisuus suunnitella itse toimintaa, sen aikaa tai sisältöjä.

Kävijäpalautte arvokkaana työkaluna

Homebasella tehtiin säännölliset asiakaskyselyt ja haastattelut kävijöille. Lisäksi toimintaa arvioitiin ohjausryhmän toimesta sekä yhteistyökumppaneille tehtyjen kyselyjen myötä. Tietoa saatiin myös Lahden kaupungin Hyvinvointikyselystä. Työntekijöiden havainnot keskittyivät havainnointiin muutoksessa toiminnasta,

retkahtamisenestämistyössä sekä muodostuneissa ihmissuhteissa ja niistä koetussa voimaantumisenessa. Toimintaa arvioitiin yhdessä talopalaverissa sekä toiminnansuunnittelussa osallistujien kanssa.

Arkitaidot olivat yksi keskeinen toiminnan tavoitteista. 72% kyselyyn vastanneista (n=28) koki arjenhallinnan parantuneen toimintaan osallistumisen myötä. Kävijäkyselyn avoimien vastauksien mukaan osallisuus tulee parhaiten esille arjen toiminnassa, ruokailuissa ja yhdessä tekemisessä. 86% on saanut ystäviä Homebasessa.

Hankkeella haluttiin vähentää myös päihdekäyttäjien kokemuksia arjessa pystyvyydestä osana yhteiskuntaa. 47% Lahden kaupungin toteuttamaan Hyvinvointikyselyyn vastanneista Homebasen kävijöistä vastasi, että suvaitsevaisuus lisäisi heidän turvallisuudentunnettaan. Suvaitsevaisuus on toimeentulon ja yhteisöllisyyden jälkeen painottunein vastaus kysytyessä turvallisuudentunteen lisäämisestä.

Päihdetoipujat julkisessa keskustelussa

Keskustelu päihdetoipujien ja päihdepolitiikan ympärillä on vilkasta, joten toipujien kokemuksille ja toimiville sekä taloudellisesti kustannus-

tehokkaille malleille on kysyntää. Homebasen mallinnuksen mukaisesti toiminta on euromääräisesti mitattuna edullisempaa kuin esimerkiksi päihdevieroituksessa vietetty vuorokausi.

Henkilökohtaisen tuen avulla esimerkiksi muiden palveluiden piiriin pääseminen ja uskaltaaminen ovat Homebasen kävijöillä kokemuksesta vahvistuneet. Tämä käy esille haastattelusta sekä havainnoimalla saaduilla tuloksilla. Osa kävijöistä on kaivannut tukihenkilöä esimerkiksi Kelassa tai TE-palveluissa asiointiin mukaan.

Suomi on jo surullisen kuuluisa etenkin sen tilastojen hälyyttävistä määristä nuorten huumekuolemien osalta. Toiminta Homebasella osoittaa, että päihdetoipumisen tie on pitkä, ja siihen tarvitaan yhteisöllisyyttä. Yksin jäädessä tai yksinäisyyttä koettaessa retkahtamisen todennäköisyys kasvaa. Jotta mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan vahvistuu, on kehitettävä, tuettava ja mahdollistettava resursseja monenlaisille poluille. Yksi niistä polkujen pysäkeistä voi olla Homebasen kaltainen tila päihdetoipujille.

Tatsi toivottaa onnea ja menestystä Homebase-tilalle. Oletko kiinnostunut Homebasen konseptista? Lue lisää tatsi.fi/nuoret-tyottomat/homebase-lahti/

Erään työttömän tarina

Istun Murikan kulttuuriviikonlopussa lokakuun lopulla ja takana on raskas työttömyysjakso ja paine Kelan rahoille tippumisesta. Saan käsiini Tatsin lehden ja alan sitä lukea. Mietin, miten kiva kuulla tällaisesta yhdistyksestä ja jos onnistun pian saamaan töitä haluan jakaa tarinani.

Marraskuun pimeys, liukkaas ja paine Kelan rahoille tippumisesta oli hirveä: koin huonoa omaatuntoa siitä, kun pääosin muut läheiset ja ystävät olivat töissä. Aika meni sohvalta töitä hakien, lasten asioita hoitaen ja kyllästyen tv:n viihdetarjontaan. Odotin saanko palkkatukipäätöksen (50%), kun tuntui olevan vaikeaa löytää työpaikkaa, ja ei vastaukset söivät itsetuntoa paljon. Epävarmuus tulevasta jyskytti takaraivossa, kävin toki vesijuoksemassa ja näin

ystäviä, kävin ulkona syömässä, jos se oli mahdollista.

Sain marraskuun lopussa myönteisen palkkatukipäätöksen, mietin mihin järjestöön haen. Jos on aiemmin ollut töissä palkkatuella Helsingin kaupungilla, ei kolmeen vuoteen voi mennä sinne uudestaan. Löysin netistä järjestön nimeltä Vihreä Keidas ja ihmisten auttaminen on lähellä sydäntäni. Työttömyysaika opetti arvostamaan pieniä hyviä asioita ja

sitä kuinka toivoa kannattaa pitää toivoa yllä huonoissakin hetkissä. Sain vihdoin työpaikan marraskuun lopussa ja 50% palkkatukipäätöksen ennen palkkatuen uudistusta, joka huonontaa sitä.

Stressi helpotti, vaikka tietysti kaikki uusi jännittää kovasti. Olen töissä Vihreässä Keitaassa hallinnon assintenttina, työporukka on mahtava, esimies on ihana ja sydämellinen per-

soona. Nyt ei tarvitse koko ajan repiä hiuksia päästä raha-asioiden takia ja kiitollisuus on joka päivä läsnä, kun astun Keitaan ovesta sisään. Minut hyväksytään juuri näin ja kaikki on just niinkuin pitää. Eli ei kannata menettää toivoa työttömänä.

INGA JASKOLA-IHALMO

Ikä syrjityn työttömän ääni ei kuulu

Jäin työttömäksi aikoinaan ensimmäisen kerran 49-vuotiaana 12 vuoden palveluksen jälkeen isosta kaupan alan yrityksestä. Aloitin jo irtisanomisaikana isolla vaihteella työnhaun. Jo silloin hain kaikkia mahdollisia työpaikkoja, mitä ammattitaidollani oli haettavissa, sekä markkinoinnin eri tehtäviä että toimistotöitä. Kaksi vuotta turhaa hakemista hylkypetetyksineen, kunnes päätin, että opiskelemaan lisää. Pääsinkin TE-toimiston ammatinvalintaohjaajan avustuksella opiskelemaan vuodeksi av-viestintää. Silloin vielä uskoin, että kokemukselleni on käyttöä lisäkoulutuksen jälkeen paremmin.

Ei auttanut lisäkoulutus. Työnhaku jatkui, putosin lopulta ansioturvaltakin pois Kelan työmarkkinatuelle. On nöyryyttävimpiä kokemuksia ikinä, ettei edes ahkeralla hakemisella työpaikkaa siunaantunut. Kunnat ottavat kopin työttömästä, kun työmarkkinatuella on tarpeeksi kauan kärvistellyt ja sitkeänä sain välillä vuoden palkkatukityöpaikan omasta kaupungista. Oli upeaa, että kuului taas työtä tekeviin vuoden verran.

Mitkä ovat ikäsyrjinnän syitä työelämässä

Vanhentuneet ennakkoluulot yli viisikymppisistä duunareista ovat pahin ongelma. Vastataan, ettei ikäsyrjintää harrasteta, mutta käytännössä sen moni on kokenut, minäkin. En löydä järkisyitä sille, että nuorempana olin aina kolmen parhaan joukossa työhaastatteluisissa ja useimmiten sain työpaikan. Tämä etu oudosti muuttui, kun ikää tuli yli viisikymmentä vuotta.

En välittäisi enää kuulla yhtään kliseistä ohjetta "kyllä tekeväille aina töitä löytyy". Niin

puhuvat vain ihmiset, jotka eivät ole kokeneet todellista työttömyyttä. Onneksi sentään tsemppiä on välillä saanut ja rohkaisun sanoja: "älä anna periksi".

Väitetty työvoimapula

Koulutuksen takia nyt ollaan tilanteessa, jossa ei ole tasapainoa kysynnän ja tarjonnan välillä. Yhteiskuntaan on luotu ajattelumaailma, että työtön olisi laiska, vaikka hän olisi terveystilanteensa vuoksi rajoitteinen ottamaan työtä vastaan, ikäsyrjitty tai koulutuksessa olisi päivitämistä.

Työttömät eivät ole mikään stereotyyppinen ryhmä, joka toimii ja käyttäytyy samalla tavalla, olemme erilaisia ihmisiä, omilla taustoillamme, omilla tunteillamme. Suomalaisilla päättäjillä on vielä paljon opittavaa työttömistä työnhaakijoista, mutta kai se on sitten helpompaa pitää meitä jonkinlaisena massana. Ikäsyrjinnän kitkemiseksi on vielä paljon tehtävää.

MAARIT KORHONEN,
PITKÄAIKAISTYÖTÖN

KUVA:
HANNA
TARKIAINEN

Uskalla puhua työhönottosyrjinnästä!

Miksiköhän en saanut sitä työtä?
Sitä on varmasti moni työtä hakenut miettinyt. Vähemmän keskusteluissa esille tuotava aihe on kuitenkin koettu työhönottosyrjintä. Sen todistaminen on vielä havaitsemistakin vaikeampaa.

Tunnistamme, että suurin osa työttömistä on työttömänä vastoin omaa tahtoaan (Työtön-kysely, 2021–2023) ja haluasi työllistyä. Kun ohjelmaa Tatsin juhlaseminaariin syksyllä 2022 koottiin, esille tuli useita syrjinnän kriteerit täyttäviä työllistymisen haasteita: Ikä, perhetilanne, sukupuoli, oletettu seksuaalinen suuntautuminen, etninen tausta tai muu oletettu ominaisuus.

Tatsin juhlaseminaarissa kuultiin Tasa-arvovaltuutetun toimistosta **Pirkko Janaksen** puheenvuoro, jossa hän kertoi, että kaikki sukupuolet kokevat oletettua työhönottosyrjintää ja yhteydenottojen määrä tasa-arvovaltuutetun toimistoon jakaantuu lähes puoliksi naisten ja miesten välillä.

Työhönottosyrjintää Suomessa ja maailmalla on tutkittu erilaisilla tutkimuksilla ja kampanjoilla. Suomessa on toteutettu kokeilu, jossa sama hakija haki eri nimellä työpaikkaa. Tässä kokeilussa todettiin, että eniten kutsuja työhaastatteluun saivat suomalaistaustaisen nimen omaavat naiset. Miehistä erityisesti yli 55-vuotiaat kokevat oletettua työhönottosyrjintää.

Siksi Suomeen on tärkeää saada tulevana vuosina työllisyysasiavaltuutettu, jolle kuului-

sivat keskitetysti myös työttömyyteen liittyvät asiat. Suomessa on tunnustettu, ja tunnustettu, että alueellinen kohtaanto-ongelma on voimakas. Tätä voitaisiin lieventää vähentämällä oletettua työhönottosyrjintää.

Kokemuksia työhönottosyrjinnästä

Kysyimme verkossa keväällä 2023 koetusta työhönottosyrjinnästä. Vastauksia on saatu kuitenkin niukasti. Tässä jutussa siteeratut vastaukset eivät siis ole välttämättä koko totuus, vaan enemmänkin jäävuoren se näkyvä huippu, joka jo tunnustetaan ja josta uskalletaan puhua.

On hälyyttävää huomata, että työhönotto-

syrjintää iän perusteella kokee vastanneissa kaksi kolmannesta. Monessa vastauksessa tuli myös esille, että jo haastatteluvaiheessa syrjinnän täyttävät kriteerit esimerkiksi perhetaustan vuoksi tuotiin esille. Koska työhönottotilanne on vahvasti valta-

asemaltaan väritynyt, haastattelutilanteessa epäasiallisten kysymysten tai kommenttien esille tuominen on äärimmäisen vaikeaa.

Kielikysymys tuli vain yhdessä vastauksessa esiin, sillä tietoa kerättiin tällä kertaa vain suomeksi. Myös etninen tausta tuli vähemmän esille. Siksi toivomme kyselyyn jatkossa vastauksia myös heiltä, jotka kuulevat tai ovat todistaneet työhönottosyrjinnän erilaisia muotoja.

Koska aiheen kartoitus on vasta alkanut, kysely on auki toistaiseksi Tatsin verkkosivuilla (Kyselyt – Oletko kokenut työhönottosyrjintää?) ja keräämme tietoa välittämme sitä eteenpäin. Auta meitä tekemään ongelma näkyväksi!

Uskalla puhua syrjinnästä. Älä jää yksin. Puutu, kun kohtaat syrjintää.

”Aiemmin haasteet johtuivat siitä ettei ole alan korkea-koulututkintoa. Nyt kun olen sellaisen hankkinut, niin ei ole riittävästi kokemusta.”

”En edes ymmärrä miksi kotiosoite rekryvaiheessa tarvitaan, koska edellisen työhaastattelukutsun olen saanut kirjeitse vuonna 2000.”

Vates

Käsitöiden
SÄPÄSTYS

Sosiaalinen
liitto

SOSTE

E P T
EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO

HYVIS

Yhteistyö

LUMO

Teollisuus
liitto

Tatsi

SUOMEN EVANKELIS-
LUTERILAINEN KIRKKO

INTO

MURU

ERILAINEN
mingle

Ti 27.6.2023 klo 11.30-13.30
Keski-Porin kirkko

Millaista häpeää työelämän ulkopuolelle jääminen ja syrjäytyminen aiheuttavat? Miten asian kanssa pääsee sinuiksi?

Kukaan ei valitse köyhyyttä, sairautta tai syrjäytymistä

KESÄN 2022 ERILAINEN MINGLE JÄRJESTETTIIN KESKI-PORIN KIRKOSSA.

KUVA: SATU-MARIA POHJOLA

Erilainen mingle -kohtaamistapahtuma järjestetään kesäkuussa 2023 jo seitsemättä kertaa. Perinteisesti Keski-Porin kirkossa järjestettävässä tapahtumassa kuullaan musiikkia akustiselta *Ava*-duolta sekä kokemusasian-tuntijoiden puheenvuoroja. Tapahtuma on osa SuomiAreenan tapahtumaviikkoa ja kävijöille maksuton tapahtuma.

Vuoden 2023 tapahtumanteemana on *Häpeästä toivoon – irti ulkopuolisuuden tunteesta!* Toivomme ja kutsumme paikalle päättäjiä ja kävijöitä päivittämään ihmiskäsitystään, kohtaamaan erilaisia ja erilaisista taustoista tulevia ihmisiä ja kuulemaan siitä, mitä on olla työelämän ulkopuolella. Tapahtuman jälkeen Keski-Porin kirkossa järjestetään Ehkäisevän päihdetyön verkoston koulutus, jonka tavoitteena on muistuttaa, että kaupunkitila kuuluu kaikille – myös sekavasti käyttäytyville sekä päihdetyön vaikutuksen alla oleville. Illalla Keski-Porin kirkossa vietetään vielä Piispan iltahetki piispa **Mari Leppäsen** johdolla.

Tapahtuman suojelijana toimii presidentti **Tarja Halonen** ja sen juontaa näyttelijä, koomikko **Joonas Nordman**. Tapahtuman tarjoiluista kiitämme Satakunnan alueen kansanedustajien ryhmää. Tarkkaan ohjelmaan ja oheistapahtumiin voit tutustua Tatsin verkkosivuilla.

Erilainen mingle -tapahtuma toteutetaan lähes 20 toimijan ja järjestön yhteistyönä. Aiempina vuosina kirkossa on kohdattu satoja kävijöitä. Koska kävijöitä on paljon, toivomme osallistujilta avointa mieltä. Aiheet ovat monesti herkkiä, joten tapahtumassa noudatetaan turvallisen tilan periaatteita ja on nimetyt häirintäyhdyshenkilöt.

Häpeä ei auta työllistymään kun kukaan ei huoli töihin – empatia ja kohtaaminen auttavat.

Tiesitkö, että vuosittain Suomessa alkaa yli 400 000 työttömyysjaksoa. Tämä tarkoittaa, että lähes kahdeksan prosenttia työikäisistä kohtaa vuoden aikana työttömyyttä. Kymmenen kaverin porukasta siis enemmän kuin yksi on vuoden aikana työtön, ja noin puolet tuntevat vuoden aikana lähipiiristään jonkun, joka on poissa työelämästä. Syystä tai toisesta.

Kukaan ei valitse köyhyyttä, sairautta tai syrjäytymistä. Työelämän ulkopuolelle tipahtaminen aiheuttaa häpeää, stressiä ja masennusta. On epähuomaania

MUSIIKKIDUO JAMIKONA ESIINTYI VUODEN 2022 ERILAISSA MINGLESSÄ.

rankaista jo valmiiksi omasta tilanteestaan kärsivääh ihmistä. Tärkeämpää olisi rakentaa toivon elementtejä ja tukea takaisin yhteiskunnassa toimimisen pariin. Työelämän ulkopuolelle jäämisen aiheuttamien vaivojen hoitaminen ja esimerkiksi kuntoutus tai uudelleen koulututtaminen maksavat yhteiskunnalle.

Koettu häpeä työelämän ulkopuolelle jäämisestä aiheuttaa esimerkiksi erakoitumista kotiin, tukitoimien ulkopuolelle jäämistä sekä rakenteellisia yhteiskunnallisista toiminnosta vetäytymistä.

27.6.2023 kello 11.30–13.30 Keski-Porin kirkossa (Hallituskatu 1 a, 28100 Pori).

Ohjelma on Tatsin verkkosivuilla www.tatsi.fi/erilainen-mingle/

Tapahtumaa ei striimata. Noudatamme tapahtumassa turvallisen tilan periaatteita ja pyrimme esteettömyyteen.

Tapahtuma on maksuton.

”Päättäjien pitäisi astua viikoksi työttömien kenkiin” kirjoittaa eräs Erilainen mingle-verkoston Häpeä-kyselyyn 2023 vastannut. On tärkeää, että kohtaamme toisiamme. Siksi tämä tapahtuma järjestetään. Tervetuloa päivit-

tämään ihmiskäsityksiäsi kohtaamalla erilaisia ihmisiä!

www.tatsi.fi/erilainen-mingle/
[@erilainenmingle](https://www.facebook.com/erilainenmingle), [facebook/erilainenmingle](https://www.facebook.com/erilainenmingle)

Uusia siltoja ja tukea työpolulle Päijät-Hämeessä

Maaliskuussa käynnistynyt Työpolkuohjaaja-Silta työhön -hanke lisää työpaikkojen ja työyhteisöjen valmiuksia kohdata ja työllistää nuoria sekä erityistä tukea tarvitsevia työntekijöitä.

TUKI JA KOHTAAMINEN OVAT SILTA TYÖHÖN -HANKKEEN KESKIÖSSÄ. OIKEALLA HANKEPÄÄLLIKKÖ NIINA SAHLBERG.

Tunne omasta erilaisuudesta voi vaikuttaa työnhakuun, työyhteisöön kotituumiseen ja työhön motivoitumiseen.

Kokemus erilaisuudesta voi pohjautua esimerkiksi omiin taustoihin, elämäntilanteeseen tai erityispiirteisiin, kuvaa hankepäällikkö **Niina Sahlberg**.

Ajatus työympäristössä toimimisesta ja erilaiset työelämän normit voivat herättää epävarmuutta. Tukea voi olla saatavilla työtä hakiessa, mutta kuka ottaa vastaan ja ohjaa työpaikalla?

Kannustava tuki ja selkeä ohjaus auttavat uutta työntekijää löytämään paikkansa työyhteisössä sekä oppimaan työtehtävät ja toimintatavat.

Erilaisuus on rikkaus myös työpaikalla, ja työpaikkojen toimintakulttuuria on muutettava erilaisten voimavarojen tunnistamiseksi.

Valmennus auttaa ohjaamaan oikein

Työpolkuohjaaja-Silta työhön -hanke pyrkii parantamaan työmarkkinoiden kohtaantoa lisäämällä työpaikkojen ja työyhteisöjen valmiuksia kohdata ja työllistää nuoria sekä erityistä tukea tarvitsevia työntekijöitä.

Rakennamme hankkeessa myös erityistä tukea tarvitsevien työntekijöiden työllistämiseen tähtäävän Työpolkuohjaaja-valmennuksen, joka on suunnattu työllistävälle organisaatiolle, Sahlberg kertoo.

Päällimmäiseksi kinkku vai juusto?

Niinpä. Yhdestä asiasta voimme kuitenkin olla samaa mieltä: Turva on ammattiliiton jäsenen oma vakuutusyhtiö. Se tarjoaa Suomen parasta vakuutuspalvelua ja aitoa vastinetta rahallesi.

Katso, mitä etuja saat ja valitse parasta turvaa osoitteessa turva.fi/etusi

Hymyile, olet Turvassa.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
turva.fi • 01019 5110

Työpolkuohjaaja-Silta työhön -hanke toimii Päijät-Hämeen alueella ja on käynnissä helmikuulle 2025 asti. Euroopan Unionin osarahoittaman hankkeen päätoteuttaja on Työväen Sivustysliitto ja osatoteuttaja LUT yliopiston Lahden kampus. Yhteistyössä ovat mukana Lahden kaupungin työllisyyspalvelut, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, Teollisuusliitto, Tatsi ry ja Inspis.

Kerro meille, millaista tukea ja kohtaamista sinä toivoisit työpaikalta, kun olet työnhakija tai uusi työntekijä.

Yhteystiedot: hankepäällikkö Niina Sahlberg
niina.m.sahlberg@tsl.fi,
www.tsl.fi/siltatyohon
FB ja IG @siltatyohon

Kyllä joku hoitaa.

JHL.FI
/LIITY

Joku hoitaa sen, mitä muut eivät tule ajatelleeksi. Ja se joku on usein yksi meistä rautaisista ammattilaisista.

Tuodaan työ näkyväksi.

Julkisten ja hyvinvointialojen ammattiliitto JHL
jhl.fi/liity

Jäitko työttömäksi rakennusalalta?

**Rakennusliiton Duunimyllyssä
työnhakijat ja työpaikat kohtaavat
nopeasti ja vaivattomasti.**

Liiton jäsenenä voit luoda palveluun oman työnhakuprofilin ja hakea alan yritysten ja kotitalouksien ilmoittamiin avoimiin työpaikkoihin.

Oman profiilin voi asettaa avoimeksi, jolloin myös työnantaja voi löytää sinut.

Voit lisäksi tehdä paikkavahdin, joka ilmoittaa sinulle sopivista avoimista työpaikoista.

PALVELU SISÄLTYY RAKENNUSLIITON JÄSENMAKSUUN!

rakennusliitto.fi/duunimylly

Ansiopäivärahanhakija, toimi näin!

1

Ilmoittaudu työttömäksi kokoaikatyönhakijaksi TE-palveluihin viimeistään ensimmäisenä työttömyys- tai lomautuspäivänä.

Ansiopäivärahan edellytyksenä on, että työnhakusi on voimassa. Voit ilmoittautua työnhakijaksi TE-palvelujen nettisivujen kautta: www.te-palvelut.fi. Ilmoittaudu, vaikka työvelvollisuutesi ei olisi vielä päättynyt.

2

Täytä ensimmäinen ansiopäiväraahakemus, kun työttömyyttä tai lomautusta on kestänyt vähintään 14 vuorokautta.

Tämän jälkeen hae etuutta aina joko neljän viikon tai kalenterikuukauden hakujaksoissa. Saat apua tarvittaessa työttömyyskassastasi.

3

Tarkista, että sinulla on tarvittavat liitteet hakemukseen.

Tarvittavia liitteitä voivat olla esimerkiksi kopio palkkatodistuksesta, työsopimuksesta sekä mahdollisesta irtisanomis- tai lomautusilmoituksesta. Tarkista tarvittavat liitteet oman työttömyyskassan sivuilta.

Työttömyyden alkaessa toimita kassaan kopio irtisanomisilmoituksesta.

Sinun ei tarvitse lähettää palkkatodistusta, sillä työttömyyskassa saa palkkatiedot suoraan tulorekisteristä. Jos tulorekisterin tiedot ovat puutteelliset, sinulta pyydetään tarkentavia tietoja kuten viimeisintä palkkatodistusta.

Tilaa erillinen muutosverokortti etuutta varten OmaVero-palvelusta: www.vero.fi.

Voit toimittaa hakemuksen, vaikka sinulla ei olisi vielä kaikkia liitteitä käytettävissäsi. Lähetä ne työttömyyskassaan heti, kun ne saat.

4

Toimita pyydetty lisäselvitykset ja puuttuvat liitteet.

Muista ilmoittaa työttömyyskassaan päivärahaoikeuteen vaikuttavista muutoksista kuten muuttuneista henkilö- ja yhteystiedoistasi, työllistymisestä, sairauslomasta tai muusta etuudesta. Muista kysyä TE-palveluista aktivoivien toimien mahdollisesta vaikutuksesta sekä velvoittavuudesta ja tarvittavista todistuksista.

5

Lähetä jatkohakemus liitteineen hakemusjakson päätyttyä.

Jatkohakemuksen voit lähettää hakemusjakson päätyttyä. Jos täytät hakemuksen esimerkiksi neljältä kalenteriviikolta, voit lähettää sen aikaisintaan neljännen kalenteriviikon sunnuntaina. Liitä mukaan mahdolliset palkkakuitit sekä selvitys tehdyistä työpäivistä.

aaria

Palvelualojen
työttömyyskassa

Palvelualueen työttömyyskassa

Paperityöväen
Työttömyyskassa

Hyvän työelämän puolesta

"Ammattiliitoille on saatava kanneoikeus. Ammattiliit-tojen mahdollisuus viedä työnantaja oikeuteen edistäisi reilumpaa työ-elämää, kun syrjintä sekä väärinkäytökset saataisiin asianmukaisesti selvitettyä.

Yksittäisen palkansaajan on hyvin vaikea lähteä prosessiin, eivätkä kaikki myöskään tiedä oikeuksistaan."

Elisa Gebhard (SD)

"Työllisyysasteen nostaminen ei tapahdu kepillä, vaan porkkanalla ja välittämisel- lällä. Erityisen tärkeää on purkaa työllistymisen este- teenä olevia terveydelli- siä haasteita ja panostaa niiden ennaltaehkäisyyn.

Tämä vaatii paitsi työkyky- johtamiseen ja työhyvinvointiin liittyviä toimia, myös työttömien lakisääteisten terveyspalveluiden korjaamista ja osatyöky- kyisten parempaa huomioimista."

Pinja Perholehto (SD)

Tatsi kysyi eduskuntaan ensimmäistä kertaa valituilta kansanedustajilta, millaisen työllisyyslupauksen he tekisivät tulevalle nelivuotiskaudelleen.

"Työvoimapolitiittisista karensseista on luovuttava ja on siirryttävä järjestelmään, jossa työttömyysetuuden maksatus jatkuu heti kun henkilö on korjannut moitittavaa menettelyään.

Pitkäaikaistyöttömyys on Suomen suurin työvoimapolitiittinen ongelma. Sitä ei ratkaista työttömyysturvaa leikkaamalla tai sen ehtoja kiristämällä, vaan henkilökohtaisella ohjauksella, tuella, riittävällä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluilla ja tarvittaessa koulutuksella. Työttömille pitää taata oikeus palkkatuettuun työpaikkaan 12 kuukauden työttömyyden jälkeen.

Työttömyysturvan suojaosa oli pandemian aikana 500 eurossa, mikä osoittautui hyväksi tavaksi turvata osa-aika-työtä tekevien työttömien mahdollisuuksia työskennellä ja tienata. Suojaosaa tulee korottaa, jotta työmarkkinatuella ja omalla työllä olisi mahdollista päästä köyhyysrajan yli."

Laura Meriluoto (Vas)

"Puolustan työttömyysturvaa, enkä tule kannattamaan työttömyysturvan heikentämistä. Lyhytnäköisten leikkausten asemasta tarvitaan panostuksia muun muassa työvoimapolituihin ja niiden vaikuttavuuteen.

Työllisyyden edistäminen vaatii uudenlaista otetta myös työhyvinvoinnin edistämiseen. Meidän yhteisenä asianaamme on saada jokainen suomalainen jaksamaan työelämässä. Tämä edellyttää etenkin mielen haasteisiin ja kuormitukseen puuttumista ennaltaehkäisevillä palveluilla."

Eemeli Peltonen (SD)

KUVAT:

SAARA TAUSI (GEBRHADT)

MIKKO HUOTARI (PERHOLEHTO)

SOFIA NEVALAINEN (PELTONEN)

Puretaan byrokratiaa ja luotetaan ihmisen haluun työllistyä

Olen kiertänyt työni vuoksi vuosikymmeniä ympäri Suomea. Tavannut poliitikkoja, virkamiehiä ja ihan tavallisia kuntalaisia.

Työllisyystilanne on ollut kaikkina aikoina yksi isoista keskustelun aiheista. Aivan viime vuosiin asti erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa kyse on ollut yleensä pääasiassa suuresta työttömyydestä ja keinoista luoda työpaikkoja.

Nyt tilanne on muuttunut. Kun ennen eduskuntavaaleja kiersin lähes kaikkialla Suomessa, vastassa oli aika ajoin tuskalliseltakin kuulostavia kuntapäättäjiä ja yrittäjiä huolissaan siitä, että työntekijöitä ei ole. Huutava työvoimapula joka puolella Suomea on iso ongelma.

Samaan aikaan meillä on yli 200 000 ihmistä työttömänä kovan työvoimapulan rinnalla. Tämän lisäksi kokonaan työvoiman ulkopuolella on paljon työkäisiä ihmisiä.

Päättyneellä vaalikaudella työttömien asemaa ja työnsaannin edellytyksiä parannettiin vahvistamalla työvoimapolitiikkaa nk. pohjoismaisen työvoimamallin mukaan. Tämän lisäksi työvoimapolitiikka siirretään tulevana vuosina kuntiin elinkeinopolitiikan rinnalla hoidettavaksi.

Aivan selvää kuitenkin on, että pelkät hallinnon tasolla tapahtuvat muutokset tai työttömiin kohdistuvat toimet, jotka eivät todellisuudessa auta työllistymään, eivät ole riittäviä. Tarvitaan vähemmän työttömyyden ja työttömien hallinnointia; tarvitaan enemmän käytännön työtä ihmisten auttamiseksi työuran tai uuden työuran alkuun.

Monet työvoimahallinnon työntekijät ovat turhautuneita, kun työaika kuluu aivan liian paljon byrokratiaan ja paperien pyörittämiseen konk-

reettisen avun ja tuen antamisen sijaan työtä hakevalle ihmiselle.

Olisiko jo aika päättää luottaa työttömäksi joutuneisiin ihmisiin? Muutamat väärinkäyttötapaukset vuodessa eivät perustele nykyisen kaltaista raskasta byrokratiaa. Työvoimahallinnon osaavien ammattilaisten aika kannattaisi käyttää – usein terveydenhuollon ammattilaisten kanssa – rakentamaan yhteys työtä hakevan ja työntekijää tarvitsevan välille.

Aivan niin kuin eräs työvoimapolitiikan toimija teki. Hänellä oli 10 hengen varastotyöntekijän kurssi. Hän kuljetti kurssilaiset alueen työnantajien luo ja loi yksitellen jokaiselle polun työhön. Keino oli niin yksinkertainen, että kursistaja takasi työntekijän osaamisen ja lupasi, että työntekijä, joka ei pärjää, palaa kurssille. Kaikki kymmenen, aiemmat pitkäaikaistyöttömät, työllistyivät yhden viikon aikana vakituisiin työsuhteisiin.

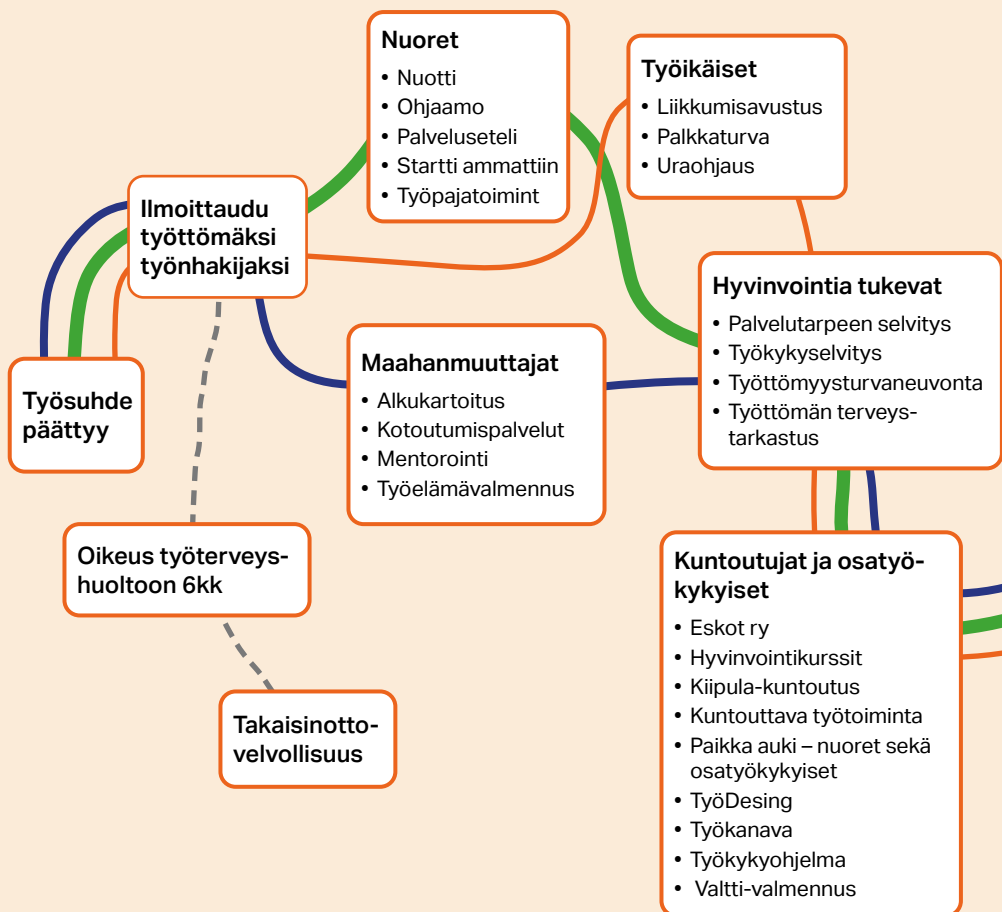
ANTTI RINNE
POLIITIKKO, AMMATTIYHDISTYSTOIMIJA
JA JURISTI

KUVA: HANNE SALONEN

Työelämään paluun ja tuen tietoa on paljon, mutta ei aina samassa paikassa. Valitsimme näille poluille niitä asiansanoja, jotka olivat heikoimmin tunnettuja kartoituksessamme.

Polkuja työelämään

Ohjaus ja neuvonta

- Ammatinvalinta-psykologit/Uraohjaus
- AVO-ammatinvalinta-ohjelma
- Työnhakuvalmennus

Kuntien velvoite-työllistäminen 57-v. täyttäneille

Opiskelu ja koulutus

- Ammattiliittojen omat kurssit
- Digikurssit
- Jatkuvat haut – opintopolku.fi
- Koulutusneuvonta
- Omatoiminen opiskelu
- Oppisopimus
- Polkuvalmennukset
- Rekrytointikoulutukset
- TLS-kurssit
- Työttömyysetuudella opiskelu
- Työvoimakoulutukset

Korvaukset ja avustukset

- Kulukorvaus
- Liikkumisavustus
Kela / Liitot

Työelämä

- Kuntalisä
- Palkkatuki
- Palkkatyö
- Työharjoittelu
- Työkokeilu

Keräsimme verkkoon laajemmin tietoa siitä, millaisia polkuja ja tukea työelämään paluuseen voi saada.

Huomaathan, että polut ovat yksilöllisiä ja saat oman polkusi vaitsemiseen tukea esimerkiksi TE-palveluiden, ammattiliittosi tai oman kunnan sosiaalitoimen kautta.

Palveluissa on alueellisia erityispiirteitä, joten nimike voi vaihdella.

Lue lisää tatsi.fi >työttömälle

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

SAK

Elettiin 2000-luvun alkuvuosia, Postissa alettiin puhumaan digitalisaatiosta ja sen tulemisesta ja vaikutuksesta perinteiseen postityöhön.

JARMO TUOMINEN
TYÖEHTO- JA JÄRJESTÖ-
ASiantuntija
POSTI- JA LOGISTIIKKA-ALAN
UNIONI PAU RY,
TATSIN HALLITUKSEN JÄSEN

Postinjakaja digitalisaation kourissa

Jakajat ovat kamppailleet tähän asti yhä raskaammiksi käyvien postilaukkujen kanssa, joiden huippu saavutettiin 2008. Tuolloin oli jakajan jakelureppu raskaimmillaan. Oli paljon kirjeitä, aikakauslehtiä, päivälehtiä ja oli hurjat määrät osoitteettomia ja osoitteellisia mainoksia. Kaikki varmaan muistavat paperiset tiliotteet, niitä tuli kaikille pankkitilin omaavalle henkilölle, vaan ei tule enää nykyisin.

PAU liitossa oli paljon jäseniä, kaikki työpajat olivat hyvin järjestäytyneitä liittoon. Työttömyys oli lähes olematonta, nyt maaliskuussa 2023 ansiopäivärahaa saavien prosentti lähentelee jo 10 % (näistä paljon sovitellun päivärahan piirissä).

Tuon jälkeen on postityöntekijään näkökulmasta ollut vain epämurkavia ja huonoja muutoksia. Jaettavien lähetyksien määrä on tippunut kovaa vauhtia, ja Posti on asiaan joutunut reagoimaan lukemattomilla yhteistoiminta- nykyisillä muutosneuvotteluilla. Työt ovat vähentyneet niin paljon, että ei ollut enää järkevää jakaa vähäistä postia joka päivä, tästä seurasi suuri osa-aikaistamisaalto, joka pyyhki Postissa koko suomen läpi. Paikoitellen jopa yli puolet työntekijöistä osa-aikaistettiin.

PAU oli sopinut postin kanssa 2010 luvun taitteessa muutosturvasopimuksen, jolla pyrittiin pehmentämään alan henkilöstönvähennystarvetta. Muutosturvasopimus päättyi 2015, sen jälkeen Postiin saatiin sovittua Uusipolku ohjelma. Uusipolku-ohjelman kautta Postista on poistunut tuhansia työntekijöitä. Uusipolku tukee työntekijää taloudellisesti ja mahdollistaa

omien erilaisten ratkaisujen tekemisen, esim. opiskelun uudelle alalle, tai yrittäjyyden.

Postityöntekijöiden suuressa muutoksessa on ollut mukana PAUn laaja edunvalvontakenttä, joka se on myös osaltaan sopeutettu vastaamaan hurjasti pienentynyttä työntekijä-/jäsenmäärää. PAUn vahvuutena on ollut, että edunvalvojat on hyvin koulutettu, johtuen hyvästä työehtosopimuksen koulutussopimuksesta, näin he ovat voineet tukea muutoksen kourissa kipuilevia jäseniä jo suoraan työpajalla ja välittömästi.

Postilain lukuosat muutokset ovat vaikuttaneet aina postinjakeluun ja toteutukseen. Uusin Postilaki mahdollistaa kolmen päivän jakelun, ja nykyisin osa-aikaisia postityöntekijöitä kokoajakaistetaan mutta koska postimäärä laskee edelleen, ei kaikille osa-aikaisille kokoajakaik työtä riitä. Voikin olla, että neljästä osa-aikaisesta saa kolme kokoajakaik työtä ja neljäs jää ilman. Onneksi kaikkialla ei ole näin rajua muutosta ja on sovittu, että ensisijaisesti tutkitaan ulkopuolisentyövoimanhentämismahdollisuutta.

Tiedossa kuitenkin on, että muutos ei jää tähän, vaan jatkuu edelleen.

KUVA:
ARI KOMULAINEN

Uuden puheen- johtajan terveiset

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys Tatsi ry, järjesti vuosikokouksensa huhtikuussa. Tämän kokouksen yhteydessä allekirjoittanut valittiin yhdistyksen hallituksen uudeksi puheenjohtajaksi.

Pidän Tatsin työttömien puolesta tekemää monipuolista työtä tärkeänä. Oma liittoni JHL on myös yksi Tatsin jäsenliitoista. Näin tuntuu luonnolliselta, että myös henkilökohtaisella tasolla kannan korteni kekkoon niiden ammattiliittojen työttömien jäsenten puolesta, joita varten tämä tukiyhdistys on olemassa. Tavallaan olen tässä asiassa uuden edessä, mutta kuitenkin samalla koen olevani aihekysymysten osalta kotikentällä.

Olen ay- taustainen ja -henkinen. Olen yli kolmen vuosikymmenen aikana työskennellyt Kunta-alan Ammattiliiton KTV ry:n ja Julkisten ja hyvinvointialojen liiton JHL ry:n eri tehtävissä. Tällä hetkellä toimin JHL:ssä toimialajohtajana. Vastuualueina minulla JHL:ssä on järjestötyön ja sopimuksellisen edunvalvontatyön johtaminen.

Kevätauringon paistaessa TATSIn toimintakentässä ja toimintaympäristössä on todennäköisesti tapahtumassa asioita, jotka saattavat

vaikuttaa työttömien asemaan tulevaisuudessa. Eli ei pelkästään aurinkoa, vaan myös jonkun verran tummia pilviä on meillä näköpiirissä.

Tätä kirjoitettaessa Helsingissä Säätytalolla valmistellaan maan tulevalle hallitukselle hallitusohjelmaa. Ne puolueet, jotka tätä hallitusohjelmaa valmistelevat, pitävät valtion talouden tervehdyttämistä keskeisenä asiana yhteisiä linjauksia haettaessa. Siinä ei ole sinällään mitään moitittavaa. Työllisyyden vahvistamiseksi on vastaansanomaton, kunhan samalla varmistetaan säädylliset palvelussuhteenehdot ja työskentelyolosuhteet työllistettäville.

Ammattiliittojen jäsenten näkökulmasta ongelmaksi muodostuu kuitenkin se, että valtakunnan taloutta lähdeittäisiin tervehdyttämään tavalla, joka heikentää työntekijöiden ja työttömien asemaa. Tämä tapahtuu, mikäli tuleva hallitus, eduskunnan tuella, lähtee heikentämään työläinsäädännön turvarakenteita, työttömyys-turvan tasoa ja kestoa.

On ilmeistä, että ammattiyhdistysliikkeellä laajemmin, mutta myös tällä yhdistyksellä, on erityinen tehtävä nostaa päivänvaloon työttömien asemaan vaikuttavat kysymykset. Tätä tulee tehdä omin toimin ja yhteistyössä muiden yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa. Tähän tärkeään työhön olen myös itse valmis osallistumaan. Tässä hengessä toivon, että pystymme yhdessä viemään eteenpäin tukiyhdistyksen tarkoituksiperää, työttömien liittojen jäsenten tueksi ja aseman vahvistamiseksi.

Posti Green

Tradeka - etuja ja enemmän

Tradeka on suomalainen osuuskunta ja vastuullinen omistaja useissa suomalaisissa yrityksissä. Olemme iso työllistäjä ja maksamme verot Suomeen. Jäsenille tarjoamme rahanarvoisia etuja ja tuloksestamme palautamme takaisin yhteiseen hyvään **noin 10%**.

Liity jäseneksi. Tehdään yhdessä hyvää.

tradeka.fi/liity

